

Głos Nauczycielski

CENTRALNY ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

Nr 28

WARSZAWA, 22 LIPCA 1951 R.

CENA GR 15

NIECH ŻYJE 22 LIPCA — ŚWIĘTO NARODU POLSKIEGO!

Osiągnięcia Polski Ludowej w dziedzinie oświaty

Siedem lat mija od wyzwolenia pierwszych skrawków ziemi polskiej przez Armię Radziecką i walcząc o jej boku o wolność i ojczyznę Wojsko Polskie.

W wyniku rozbicia hitlerowskiej maszyny wojennej i hitlerowskiego aparatu terrorku i ucisku, zabezpieczonej od obcej interwencji i rodzimej kontrrewolucji — lud polski brał w swe ręce władzę. Wyzwolenie narodowe stało się jednocześnie wyzwoleniem społecznym.

Młode Państwo Ludowe od pierwszych chwil swego istnienia stanęło wobec olbrzymich zadań, przekraczających — zdawało się — siły i możliwości jednego pokolenia.

Zniszczony przemysł, zacołane i zrujnowane rolnictwo, zdewastowany transport, konieczność zasiedlenia i zagospodarowania ziem zachodnich, spalane wsie i miasta, stolica państwa w gruzach, zbrodnicza działalność faszystowskiego podziemia i jego legalnych przybudówek, liczących na załamanie się rządu ludowego pod naporem trudności — oto sytuacja w pierwszych miesiącach po wyzwoleniu.

Wszystkie te trudności zostały przezwyciężone. W okresie 7-miu lat naród nasz dokonał wysiłku, który wówczas wydawał się nieosiągalny.

Odbudowane zostały zniszczenia wojenne. Osiągnęliśmy przedwojenny poziom produkcji przemysłowej i rolnictwa, następnie przekroczyliśmy go, a obecnie prowadzimy walkę o realizację Planu 6-letniego, który zmieni całkowicie oblicze naszego kraju, czyniąc z Polski jeden z najbardziej uprzemysłowionych państw Europy.

W okresie ubiegłego siedmiolecia dokonano się również głębokie przeobrażenia polityczne w naszym społeczeństwie. Nastąpiło zjednoczenie klasy robotniczej w szeregach Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Umocnił się sojusz robotniczo-chłopski. W twórczym wysiłku pokojowego budownictwa wokół klasy robotniczej zjednoczył się cały naród polski. Nastąpiły głębokie przeobrażenia na wsi polskiej, która wkroczyła na drogę nowej wyższej formy gospodarki, na drogę spółdzielczości produkcyjnej.

Czym wytłumaczyć należy te wspaniałe osiągnięcia? Tym, że obalona została władza kapitalistów i obszarników, a objęcie władzy przez masy ludowe pod wodzą klasy robotniczej, wyzwoliło i wyzwała nieustannie nowe niezmierzone zasoby energii, inicjatywy i ofiarności robotników, chłopów pracujących, inteligencji. Tym, że na czele narodu stanęła partia, kierująca się w swym działaniu nieomylną nauką marksizmu-leninizmu.

Tym, że naród nasz oparł się o przyjaźń, pomoc i przykład Związku Radzieckiego. Tym, że naród nasz w ostrej walce klasowej z niedobitkami reakcji staje się coraz bardziej zwarty i jednolity, że przeobraża się w naród socjalistyczny.

Podobnie jak w naszym życiu gospodarczym i społeczno-politycznym — nastąpiły głębokie przeobrażenia w dziedzinie kulturalno - oświatowej.

Jesteśmy w okresie realizowania wielkiego programu upowszechnienia oświaty i kultury, równie wielkiej wagi jak program gospodarczy - społeczny.

Oświata i kultura dzięki troskliwej opiece i pomocy Partii i Rządu Ludowego uzyskały możliwość wszechstronnego rozwoju.

Olbrzymim wysiłkiem likwidujemy zacołanie kulturalne, jakie cechowało Polskę przedwojenną.

W roku bieżącym zakończona zostanie masowa akcja walki z analfabetyzmem. Setki tysięcy biedoty wiejskiej, robotników, których rządy kapitalistyczne spychały na dno ciemnoty i zabobonu uzyskały dostęp do książki, gazety, możliwości rozwoju i awansu społecznego.

Szeroko rozwinięta sieć bibliotek publicznych, powiatowych, gminnych, punktów bibliotecznych udostępnia szerokim rzeszom czytelników w najbardziej zapadłych i odsuniętych od ośrodków kulturalnych zakątkach dostęp do wartościowej książki. Związana z zakładami przemysłowymi, z PGR, spółdzielniami produkcyjnymi na wsi sieć szkół dla pracujących oraz szkoły kształcące zaocznie umożliwiają wielu tysiącom zatrudnionych w produkcji robotnikom, chłopom, inteligencji pracującej zdobywanie dalszego wykształcenia, podwyższenia kwalifikacji.

W dążeniu do usunięcia dysproporcji między rozwojem kulturalnym miasta i wsi, dysproporcji pogłębianej w ustroju kapitalistycznym, podnosimy systematycznie z roku na rok stopień organizacyjny wiejskiej szkoły podstawowej. W roku szkolnym 1950/51 już 71% ogółu uc-

Witold Jarosinski
Minister Oświaty

niów uczyło się w pełnych szkołach siedmioklasowych, wobec 45% w r. 1939. W rezultacie tego procesu kończy obecnie siódmą klasę szkoły podstawowej 13,5 uczniów na tysiąc ludności, wobec 4,13 na tysiąc w czasach przedwojennych.

Udostępnienie oświaty w Polsce Ludowej nie ogranicza się wyłącznie do szkoły podstawowej.

W czasach przedwojennych zaledwie 9% absolwentów szkoły podstawowej zdobywało dalsze wykształcenie, podczas gdy w r. szkolnym 1951/52 ponad 60% absolwentów klasy 7 zostało przyjętych do szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych.

FELIKS DZIERŻYŃSKI — TO DUMA POLSKIEGO RUCHU REWOLUCYJNEGO —
TO WZOR WIELKIEGO PRZYWÓDCY, BOHATERSKIEGO BOJOWNIKA I GENIALNEGO ORGANIZATORA —
TO KONTYNUATOR NAJPIĘKNIEJSZYCH TRADYCYJ POLSKICH WALK WOLNOŚCIOWYCH —
TO WSPANIAŁA POSTAĆ REWOLUCYJNISTY, ZWIĄZANEGO NA ŚMIERĆ I ŻYCIE Z IDEA I WALKĄ EPOKI PROLETARIACKIEJ —
TO UOSOBNIENIE WYKUTEGO W WALCE BRATERSTWA POLSKICH I ROSYJSKICH ROBOTNIKÓW —
TO SYMBOL INTERNACJONALIZMU REWOLUCYJNEGO, PRZEPOJONEGO PLOMIENNYM PATRIOTYZMEM, ŻAREM PÓŚWIECENIA I POTĘŻNĄ WOLĄ CZYNU W WALCE O ZWYCISTWO KOMUNIZMU.
UCZYMY SIĘ CZCIC I NAŚLADOWAĆ FELIKSA DZIERŻYŃSKIEGO".
B. BIERUT

nokształcących i zawodowych. To rozszerzenie zasięgu oświaty oraz stosowanie słusznych kryteriów klasowych przy przyjmowaniu do szkół średnich i wyższych umożliwiły setkom tysięcy córek i synów robotników i chłopów, inteligencji pracującej dostęp do szkoły średniej i wyższej.

Jeśli przed wojną mieliśmy w szkołach średnich zaledwie 17,1% a w wyższych uczelniach 10% młodzieży robotniczo - chłopskiej — to dziś stanowią oni w 8 klasach szkół ogólnokształcących 70% a na wyższych uczelniach 64% ogółu uczącej się młodzieży.

Ten wielki wzrost młodzieży robotniczo - chłopskiej w szkołach średnich i wyższych stał się możliwy dzięki wszechstronnej opiece państwa ludowego dla niezamożnej młodzieży, szerokiej rozbudowie systemu stypendialnego i internatowego. W roku 1951 korzystało z internatów ponad 103 tysiące a ze stypendium ponad 118 tys. młodzieży szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych.

Młodzież robotniczo - chłopska znajduje ułatwienie w nauce, opiece i pomocy w wyżywieniu w świetlicach szkolnych, międzyuczelnianych i dworcowych. Pierwsze Pałace Dziecka i Młodzieży w Warszawie, Szczecinie, Katowicach oraz powiatowe Domy Harcerza pomagają młodzieży w rozbudzaniu zainteresowań w rozwoju uzdolnień i pogłębianiu wiedzy, wypełniają czas wolny od zajęć kulturalną rozrywką.

Szeroko rozbudowane zostały formy opieki socjalnej dla dzieci i młodzieży. W 597 Domach Dziecka znajduje opiekę wyżywienie i naukę 44.700 sierot i półsierot. W 7.685 przedszkolach znajduje się 341.600 dzieci w wieku od lat 3-6 wobec 74.800 przed wojną. Z różnych form czasowych letnich korzysta obecnie około milion dzieci.

Olbrzymie przemiany zachodzące w naszym szkolnictwie nie ograniczają się wyłącznie do zmian w składzie socjalnym korzystających z nauki i szkoły czy do zmian ilościowych.

W ciągu siedmiolecia trwał ciągły proces ulepszenia nasyżonych programów i podręczników. Dokonana została wielka praca zmierzająca do oparcia nauczania w naszych szkołach na podstawach marksizmu-leninizmu, do wprowadzania do naszej szkoły zasad socjalistycznego wychowania.

W wyniku tej pracy wprowadzone zostały w r. 1949 nowe programy i podręczniki, w których wykorzystane zostały wspaniałe doświadczenia produkcyjnej pedagogiki radzieckiej i osiągnięcia postępowej pedagogiki polskiej.

Opieka o te programy i podręczniki nauczycielstwo polskie może lepiej wypełniać swe szczytne zadania wychowania nowego socjalistycznego człowieka. Nowe programy — wysuwając na czoło naukę języka ojczystego i matematykę, w szerszym zakresie uwzględniając naukę biologii, fizyki, chemii, podając w nowym ujęciu naukę historii i naukę o Polsce i świecie — kształtują tym samym podstawy naukowego światopoglądu ucznia, przyczyniają się w wybitnym stopniu do przygotowania ucznia do życia praktycznego, do politechnicznej nauki.

Nowe programy stanowią zatem szczególnie istotny czynnik w przygotowaniu właściwych kadr dla potrzeb

(Dokończenie na str. 4)

„Polska Ludowa powstała na fali rewolucyjnego wzniesienia w wyniku wyzwolenia kraju przez Armię Radziecką, u której boku walczyło Wojsko Polskie“

B. BIERUT

W siódmą rocznicę PKWN

Dnia 22 lipca 1944 r. PKWN jako pierwszy rząd nowego rodzącego się państwa ludowego, ogłosił swój wiekopomny Manifest. Historyczna ta data stanowi początek wielkiego przełomu w dziejach naszego narodu, początek narodowego i społecznego wyzwolenia Polski. Mija 7 rok od tej wielkiej daty, 7 rok nieugiętej walki i wyjątkowej twórczości pracy. Osiągnięte rezultaty sprawiają, że w tych 7 latach zawiera się cała epoka, epoka wyzwolenia z rąk niemieckich i ich satelitów, epoka budowy fundamentów dla radosnego i promiennego jutra narodów, epoka budowy podstaw ustroju sprawiedliwości społecznej. Na przestrzeni tych 7 lat naród nasz pod przewodnictwem klasy robotniczej toczył zwycięską walkę z siłami reakcji, walkę krwawą i bezkrwawą, walkę polityczną, gospodarczą, ideologiczną, walkę z zacołowaniem, ciemnotą, nędzą i ruiną. W walce tej pełne zwycięstwo odniósł władza ludowa, zwycięstwo odniósł naród polski — gospodarz swego kraju. Już dwa lata po rozgromieniu hord hitlerowskich przez bohaterką armię radziecką, u boku której walczyło wojsko polskie, przystąpiliśmy do realizacji 3-letniego planu odbudowy gospodarki kraju. W rezultacie olbrzymiej pracy mas pracujących miast i wsi polskich oraz wbrew wrogim i zbrodniczym działaniom rodzimej i obcej reakcji podnosił się z ruin kraj, rodziło się i rozwijało w nim nowe życie, zespalały się ziemie odzyskane z Macierzą. Po zrealizowaniu 3-letniego planu przed terminem cały nasz naród podjął wielką walkę o wykonanie nowego planu 6-letniego, planu olbrzymiej przebudowy gospodarczego i kulturalnego życia w ojczyźnie.

Jednocześnie z rozrostem naszej gospodarki, rozbudową naszych miast i wsi, rosła w Polsce Ludowej nowi ludzie, rosła przedownicy pracy, racjonalizatorzy, nowatorzy. Dziś na obszarze całego kraju czynne są dziesiątki tysięcy klubów racjonalizatorskich. Opiekę nad nimi rozciągają nasi naukowcy, specjaliści różnych dziedzin nauki i techniki. Dziesiątki tysięcy robotników i chłopów zdobyły wysokie kwalifikacje i zajmują wysokie stanowiska w gospodarce oraz administracji. Na 120.000 młodzieży studiującej w wyższych uczelniach, przeszło połowę stanowią córki i synowie robotników i chłopów. Setki tysięcy młodzieży zdobyły kwalifikacje w szkołach zawodowych, powszechnym nauczaniem objęte są wszystkie dzieci w wieku szkolnym.

Kongres Nauki, który odbył się niedawno w Warszawie był wyrazem wspaniałego rozwoju nauki polskiej. Wychożące w wielotysięcznych nakładach książki decydują o najbardziej zapadłych wsi. Cały nasz naród korzysta dziś z dobrodziejstw kultury i sam tworzy kulturę nową. W toku olbrzymiej pracy miłośnicy i mózgowi milionów mas pracujących dokonuje się głęboki proces przerzadzania się naszego narodu w naród socjalistyczny, w naród wykorzystujący wszystkie osiągnięcia ludzkości w dziedzinie nauki i techniki dla rozwoju i udoskonalenia swego życia.

Źródła naszych osiągnięć gospodarczych i kulturalnych leży przyjaźń, pomoc i przykład Wielkiego Związku Radzieckiego. To Manifest Lipcowy zapoczątkował nowy okres historyczny w stosunkach polskich ze Związkiem Radzieckim.

W ciągu minionych 7 lat potrzebne realne czyny zaciętności się wiary przyjaźni i współpracy naszego kraju z ZSRR. Nieocenioną wprost pomocą dla nas jest korzystanie z wielkich doświadczeń Związku Radzieckiego w budowie socjalizmu.

Z doświadczeń tych i osiągnięć korzysta polski robotnik, chłop, inżynier, lekarz, nauczyciel, uczonec i pisarz, z doświadczeń tych korzysta cały nasz naród.

Dla realizacji naszego wielkiego programu narodowego, jakim jest nasz Plan 6-letni, potrzebny nam jest pokój. Wkład naszego narodu w dzieło utrzymania pokoju nieustannie wzrasta. Rosnie, potężnieje wola pomnażania sił naszej ojczyzny, zabezpieczenia jej niepodległości i suwerenności. Naród polski staje się coraz bardziej świadomy swych zadań historycznych, z coraz większą świadomością poprzez codzienny swój trud i walkę urzeczywistnia idee, które legły u podstaw Manifestu Lipcowego.

Wzmaga się współzawodnictwo o należyte przygotowanie nowego roku szkolnego

W bieżącym roku współzawodnictwo socjalistyczne o należyte przygotowanie nowego roku szkolnego zatoryżo bardzo szerokie kręgi i wzmaga się coraz bardziej. Do akcji przystąpiły wszystkie województwa. Warszawa współzawodniczy z Łodzią, woj. warszawskie z woj. poznańskim i łódzkim, krakowskie z rzeszowskim, lubelskie z kieleckim, bydgoskie z gdańskim. Tylko 4 województwa (białostockie, olsztyńskie, zielonogórskie i opolskie) jako całość nie współzawodniczą z innymi województwami, zorganizowały natomiast we własnych granicach współzawodnictwo między powiatami i miastami. Ogólnie biorąc akcja ta została objętych 318 powiatów wiejskich i miejskich i dwa województwa grodzkie (Warszawa i Łódź). Tylko z kilkunastu powiatów brak danych o przystąpieniu do współzawodnictwa. We wszystkich województwach województwach powołano wojewódzkie komisje współzawodnictwa, a w powiatach i gminach — powiatowe i gminne komisje.

Do akcji współzawodnictwa włączyły się prezydya terenowych rad narodowych wszystkich szczebli.

Prez. WRN w Lublinie uchwałą nr 57 z dnia 5 czerwca 1951 r. podejmuje zobowiązania obejmujące prawie wszystkie dziedziny życia szkolnego, których celem jest zapewnienie szkołom należytych warunków pracy w przyszłym roku szkolnym. Zobowiązania te obejmują między

innymi przeprowadzenie w terminie do dnia 20 sierpnia br. remontów w 1905 budynkach szkolnych, wykończenie 39 budujących się szkół o 137 izbach, doraźnie i przystosowanie do celów szkolnych 345 izb lekcyjnych. Dzięki współzawodnictwu już na dzień 20 sierpnia 313 izb szkolnych uzyska światło elektryczne, a 18 przedszkoli i 363 szkoły stopnia podstawowego zostanie wyposażonych w odbiorniki radiowe. Nadto 199 przedszkoli zostanie zaopatrzone w komplety pomocy naukowych, składające się z 596 sztuk pomocy oraz 330 szkół stopnia podstawowego i 2 licea pedagogiczne uzyskają komplety pomocy do pracowni fizyko - chemicznych. Przy 33 przedszkolach i 120 szkołach powstana ogródki doświadczalne, a przy 324 szkołach zostaną urządzone boiska szkolne, obejmujące urządzenia do siatkówki przy 309 szkołach, urządzenia do koszykówki przy 45 szkołach, urządzenia kortów tenisowych przy 2 szkołach i urządzenie skoczni przy 225 szkołach. Lista zobowiązań nie kończy się na tym. Obejmuje ona zaopatrzenie wszystkich szkół i przedszkoli w całym województwie jak również i wszystkich nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli w liczbie 5083 w opał na zimę. Podobne zobowiązania podjęło też województwo poznańskie, warszawskie, katowickie, bydgoskie i inne. To ostatnie województwo w trosce o należyty realizację programu wychowania fizycznego

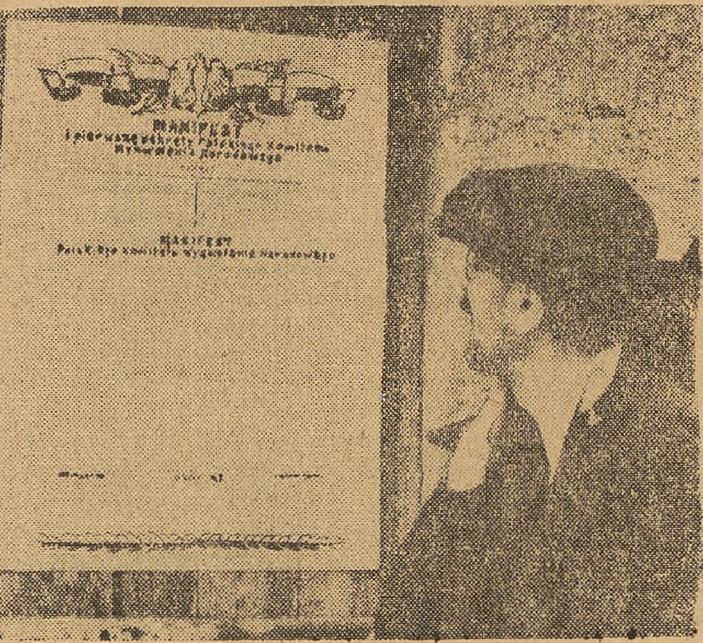
zwiększa liczbę boisk przy szkołach podstawowych o 172, a liczbę zastępczych sal gimnastycznych o 40. 237 szkół uzyska ogródki szkolne, a 50 szkół podstawowych wiejskich z początkiem nowego roku uzyska 50 pracowni fizyko - chemicznych lub biologicznych.

W powiecie radomszczańskim Prezydium PRN zobowiązuje się między innymi dostarczyć szkołom, które uzyskały dodatkowego nauczyciela — 46 nowych izb lekcyjnych i w pełni je wyposażyc w sprzęt szkolny — (ławki, tablice, stoły i krzesła), oraz dostarczyć nowym nauczycielom w liczbie 46 i nowym przewodnikom drużyn harcerskich w liczbie 20 — mieszkań w miejscu pracy. Wzewany do współzawodnictwa z tym powiatem powiat sieradzki zobowiązuje się poza skompletowaniem pełnej obsady personalnej we wszystkich szkołach i dostarczeniem szkołom potrzebnych izb, opału sprzętu i mieszkań dla nauczycieli — zaktywizować działalność gminnych i miejskich komisji oświaty i kultury oraz przestrzegać, aby kwoty budżetowe na oświatę były w pełnej wysokości i we właściwym czasie realizowane.

W zobowiązaniach wszystkich województw i powiatów przewidziano zaopatrzenie szkół w brakujący sprzęt.

W województwie bydgoskim szkoły otrzymają przed końcem sierpnia 3.000 lat-

(Dokończenie na str. 4)

Powołanie nauczyciela i wychowawcy w nowej epoce budownictwa socjalistycznego to odpowiedzialna i niełatwa ale najpiękniejsza rola i misja społeczna jeśli się ją należycie rozumie i wypełnia

KOL. KAZIMIERZ GAWIN

Pomimo ukończonych 71 lat życia pracuje w szkole w Wejherowie osiągając dobre wyniki. Od 1945 r. do chwili obecnej kol. Gawin nie opuścił ani jednej godziny lekcyjnej ani jednej konferencji rady pedagogicznej czy zebrania zespołu nauczycielskiego. W czerwcu br. przystąpił do kolokwium zdając je z wynikiem pomyślnym. Wykazuje wielką umiejętność wiązania teorii z praktyką. Jest ceniony i lubiany przez grono i dżiutę szkolną.

KOL. WŁADYSŁAW ZDUNKIEWICZ

Jest nauczycielem w szkole w Podgaju gm. Zieleniec woj. Wrocław. W pracy szkolnej osiąga b. dobre wyniki. Dużo czasu poświęca na pracę społeczną. Brał żywy udział w organizowaniu spółdzielni produkcyjnej, w akcji W.A. Młodzież szkolną wychowuje na dzielnych budowniczych socjalizmu w Polsce. Miejscowe społeczeństwo widzi w kol. Zdunkiewicz swego przyjaciela i doradcę.

KOL. MARIA NOWAKOWSKA

Pracuje w szkole podstawowej nr 11 w Białymstoku. Osiąga dobre wyniki nauczania. Wyróżnia się w pracy społecznej. Specjalną opieką otacza dzieci zamiebrane pełniąc funkcje kuratora. Kocha dzieci, swoją pracę i swój zawód. Za wyniki pracy na terenie szkoły dwukrotnie otrzymała premie.

— Dumno jestem, że pracuję dla Polski Ludowej i dla Niej wychowuję przyszłe pokolenie ludzi silnych, witalnych i twórczych — mówi kol. Nowakowska.

KOL. WACŁAWA LIPIŃSKA

Pracuje w Zarządzie Głównym ZNP w wydziale finansowym - budżetowym. Zarówno w pracy zawodowej jak i społecznej wykazuje wyjątkową aktywność. Szczególnie dużo pracy poświęca Oddziałowi Centralnemu ZNP, gdzie pełni funkcję delegata komisji socjalno - ubezpieczeniowej. Sumiennie wykonuje swoje obowiązki, służąc każdemu konkretną radą i pomocą.

Kol. Lipińska zyskała sobie wielki szacunek i uznanie wśród wszystkich kolegów.

KOL. STANISŁAWA BROTOWA

Koleżdy mówią o niej, że zna młodzież dokładniej niż rodzice. W ciągu roku znajduje czas, aby zbadać warunki domowe czy interaktywne swych wychowanków. Zagląda często nawet do warsztatów pracy, czuwa i ochrania młodzież przed wyzyskiem majstrów. Wiele czasu poświęca pracy społecznej.

Zawsze jest gruntownie przygotowana do lekcji, mimo iż dojeżdża do szkoły z dzieckiem. Sumienna, obowiązkowa, punktualna i wymagająca pracy od siebie i od nas — oto cechy naszej pani — mówią o niej uczniowie szkoły zawodowej przy ul. Rybnej w Łodzi.

KOL. JERZY BUCHOWSKI

Kol. Jerzy Buchowski pochodzi z rodziny robotniczej. W 1948 r. ukończył wydział elektryczny na Politechnice Łódzkiej. Obecnie jest kierownikiem warsztatów PSTP w Piotrkowie Trybunalskim. Uczy także — dojeżdżając kilkadziesiąt kilometrów — w Państwowej Szkole Techniczno-Przemysłowej w Łodzi. Bardzo dobre wyniki, jakie osiąga w szkole są rezultatem jego pracowitości i umiejętności stosowania właściwych metod wychowania i nauczania. Kol. Buchowski potrafi współżyć z młodzieżą i być dla niej troskliwym opiekunem, przyjacielem i doradcą.

KOL. ALFONS LASMAN

Jako nauczyciel wiejski dużo zastępował nad organizowaniem spółdzielczości produkcyjnej. Był jednym z głównych współorganizatorów pierwszej w powiecie wejherowskim spółdzielni produkcyjnej w Rybnie. W miejscowości tej kol. Lasman zorganizował też 7 klasową szkołę. W

pracy zawodowej osiąga dobre wyniki nauczania. Z całym poświęceniem oddaje się pracy społecznej. Jest dobrym organizatorem, pedagogiem i kolegą. Dzięki temu zyskał sobie powszechne uznanie i szacunek zarówno wśród młodzieży jak i społeczeństwa pow. wejherowskiego.

KOL. CZESŁAWA RUSZCZAK

Nauczycielka szkoły podstawowej w Mosinie pow. Szczecinek. Wykazała dużo inicjatywy przy organizowaniu szkoły, w której pracuje od 1945 r. Osiąga dobre wyniki nauczania. Dużo pracuje społecznie. Dzięki jej uświadamiającej pracy powstała w jesieni 1950 r. w Mosinie spółdzielnia produkcyjna.

Pracuje wytrwale wśród miejscowej ludności, dając do zacięgnięcia sojuszu robotniczo - chłopskiego.

KOL. IRENA SALNICKA

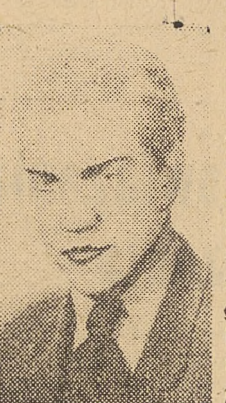
Pracuje jako nauczycielka w Państwowym Liceum Odzieżowym w Toruniu. Zorganizowała okręgową sekcję szkolnictwa zawodowego, która pod jej kierownictwem uaktywniła nauczycielstwo szkół zawodowych i związała je mocniej z organizacją związkową. Oddana jest bezgranicznie pracy zawodowej i społecznej, za którą w ubiegłym roku otrzymała dyplom uznania z DOSZ.

KOL. FRANCISZEK WYPIJ

Pełni funkcję kierownika szkoły podstawowej w Kurowie pow. wrocławski. Jest synem robotnika folwarcznego, któremu Polska Ludowa umożliwiła zdobycie nauki i zawodu. W pracy zawodowej wyróżnił się sumiennością i dobrymi wynikami. Zorganizował kurs dla dorosłych w zakresie 7 klas oraz kurs dla alfabetów. Jest aktywnym działaczem na terenie wsi produkcyjnej. Jako nauczyciel i społecznik kol. Wypij jest wzorem i przykładem dla innych.

KOL. WŁODZIMIERZ MIKULSKI

Jako 18 letni słusarz kol. Mikulski ukończył w 1945 r. 6 miesięczny kurs pedagogiczny i rozpoczął pracę nauczycielską w Bydgoszczy. Współpracuje z rodzicami swych uczniów, mieszkańcami bydgoskiej dzielnicy robotniczej. Systematycznie zdobywa i pogłębia wiadomości. W 1950 r. ukończył centralny kurs chemii i przeszedł do szkoły ogólnokształcącej TPD st. podstawowego i licealnego. Współpracuje jak najlepszą z ZMP. — Pragnę dać swój jak największy wkład w wychowanie i wykształcenie nowych kadr — mówi kol. Mikulski.

KOL. EUGENIA GADZALSKA

Pracuje w Wydziale Oświaty w PPRN w Piotrkowie. Pełniąc funkcję referenta opieki nad dziećmi wiele ziałała od 1947 r. dla podniesienia stanu higieny i zdrowotności dzieci. Szczególnie wyróżniła się w zakresie opieki nad sierotami. Jest opiekunką Kół Gospodyń Wiejskich w gm. Gorkowice. Dużo czasu poświęca pracy społecznej.

Rosną potężne i wspaniałe budowle socjalizmu

„Gdyby ktoś mógł podnieść się w górę i z wielkiej wysokości spojrzeć na nasz kraj, to stanąłby mu Polska przed oczyma jak jeden wielki, gigantyczny plac budowy. Jak Polska duża i szeroka tak wszędzie wznoszą się rusztowania i wyrastają mury nowych budowli” (Hilary Minc — z przegłoszenia wygłoszonego w dniu uruchomienia pierwszego pieca martenowskiego w hucie „Częstochowa”).

„Na chwilę hałas stalowni i stojący dokoła w milczeniu tłum ludzi zalał oślepiający blask. Płonący, rozpryskujący snopy iskier potok płynęły stali wytrysnął z pieca i spłynął do metalowej formy. Ludzie stojący dotychczas nieruchomo z oczyma utkwionymi w „martenę” poruszyli się. Przez hałas przebiegł radosny szmer, który w chwilę potem zagłuszył dźwięki „Miedzynarodówki”. Pierwszy spust z pierwszego pieca martenowskiego nowej huty „Częstochowa” został dokonany na 40 dni przed terminem...”

„Do ogromnej cysterny popłynął pierwszy strumień kwasu siarkowego — „kwi przemysłu”, wyprodukowanego po raz pierwszy w Polsce z naszego surowca — anhydrytu. Dzięki wspólnym wysiłkom polskich naukowców, inżynierów i robotników w Wizowie na Dolnym Śląsku uruchomiliśmy czwartą co do wielkości w świecie a pierwszą w Polsce fabrykę kwasu siarkowego...”

„Gorzów... Ta nazwa, która dotąd była tylko imieniem niewielkiego miasta na zachodzie Polski, dziś oznacza jeszcze jedno nasze wielkie zwycięstwo. Bo o tu właśnie 7 lipca br. rozpoczęły produkcję zakłady włókiennicze syntetycznych, które będą dostarczać co rok więcej przędzy na tkaniny i pończochy, przędzy niezwykle cennej w wielu gałęziach przemysłu. Zakłady, które zostały zbudowane przez naszych inżynierów, w których pracują maszyny wykonane przez nasz przemysł metalowy, które produkują według technologii opracowanej przez naszych naukowców. Gorzów — to jeszcze jedno nasze wielkie zwycięstwo w walce o siłę i potęgę Polski.”

Te zakłady oddaliśmy już gotowe, w tych zakładach już równym rytmem biją serca maszyn. Częstochowa — Wizów — Gorzów — pierwsze słupy młowe na wielkiej, szerokiej drodze do socjalizmu. Te już pracują. A inne?.. Rusztowania rosną w całym kraju. Gdybyśmy mogli odbyć w wyobraźni podróż po Polsce właśnie w dniu Święta Odrodzenia Polski zobaczylibyśmy tak wiele, że oddech zapałoby nam z wrażeń. Właśnie podróż w dniu wielkiego Święta naszej Ojczyzny posiada dla nas szczególną wartość. Bo przecież to właśnie fundamenty pod nową Częstochowę, pod Nową Hutę, pod Kędzierzyn — Azoty, pod Żerań, Tychy i miasteczko akademickie w Gliwicach położył Manifest Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego. Właśnie wtedy narodziła się Polska wolna i niezależna, Polska silna gospodarczo, właśnie wtedy słowami Manifestu PKWN wytyczono jasną, choć nie łatwą, ale jedynie słuszną drogę, po której dziś idziemy.

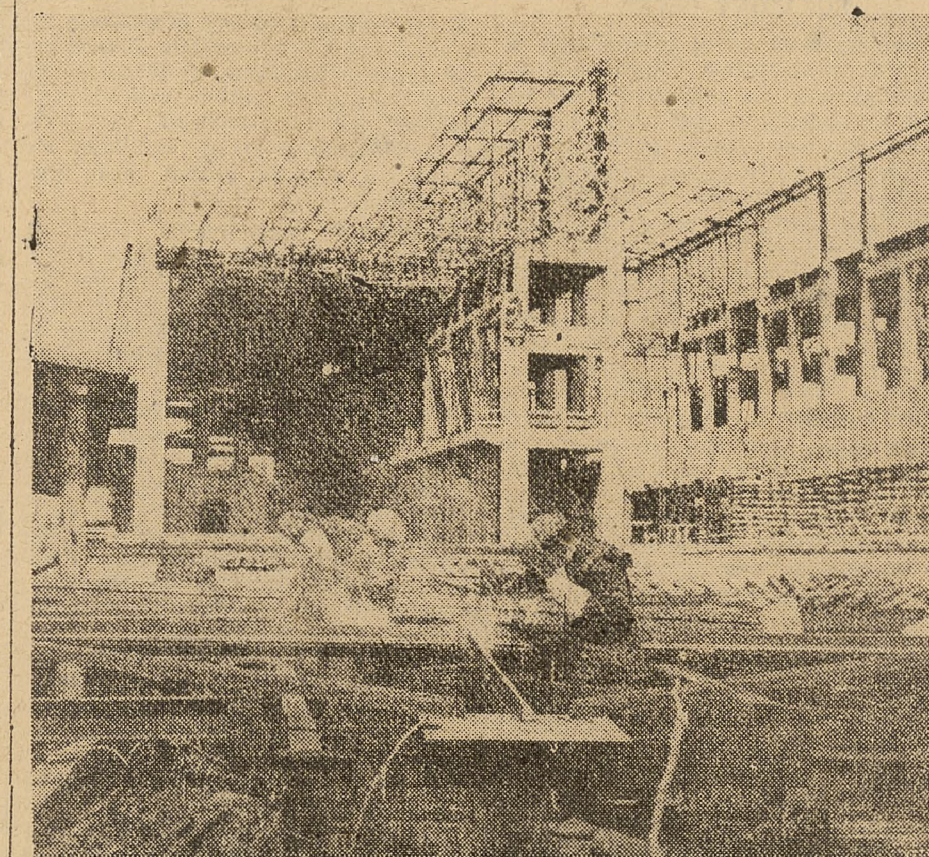
Budujemy silny, wielki przemysł. Budujemy takie gałęzie przemysłu, jakich nigdy u nas nie było. Na Żeraniu pod Warszawą, w Lublinie powstają fabryki samochodów. Na Żeraniu — samochodów osobowych, w Lublinie — ciężarowych. Nie istniał u nas ten przemysł przed woj-

sku — rośnie druga — równie wielka. A w Dychowie na Ziemiach Zachodnich powstaje hydroelektrownia większa od Rożnowa, gigantyczny obiekt, który zasilą żywiącą energią setki fabryk i domów mieszkalnych.

Budujemy nowe porty na Wiśle w Nowej Hucie i na Żeraniu. Budujemy od podstaw nową, potężną bazę i port rybactwa w Świnoujściu. Bazę najnowocześniejszą w Europie, obiekt, który nie mógłby powstać w Polsce sanacyjnej.

22 lipca zostanie uruchomiona część wielkiego kombinatu włókienniczego w Piotrkowie, rosną hale drugiego takiego kombinatu w Andrychowie. Budujemy nowe cementownie w Wierzbicy, w Opolu, cementownie najnowocześniejsze w Europie. Budujemy zakłady przemysłu drzewnego, nawozów sztucznych, fabryki celulozy, fabryki maszyn elektrycznych, wierzimy nowe szyby naftowe.

Nazwy można by wyliczać jeszcze długo. To, o czym powiedziano — to zaledwie niewielka część tego, co już zbudowaliśmy i co jeszcze powstanie. W ślad za nazwami idą liczby, liczby wzrostu produkcji węgla, stali, tkanin, artykułów chemicznych, cementu, cegły. Liczby świadczące o nieustannym wzroście naszej siły gospodarczej, o tym, że z kraju

W Jaworznie powstaje wielka siłownia. Na zdjęciu: przodownicy pracy spawająca stalową konstrukcję

więcej stali i będziemy ją mieli. A pod Krakowem rośnie największa inwestycja Planu 6-letniego — Nowa Huta, potężny kombinat hutniczy, którego produkcja równać się będzie produkcji wszystkich naszych hut przed wojną. Już rosną mury potężnego kombinatu.

Budujemy nowe fabryki, rozbudowujemy stare. I potrzeba nam coraz więcej energii elektrycznej. Dlatego w Jaworznie coraz szybciej rośnie potężna siłownia ciepła, a w Miechowicach na Ślą-

zacofanego, zależnego od zagranicznego kapitału przekształcamy się w kraj silny gospodarczo, kraj niezależny. Te wznoszące się dziś w całym kraju kominy nowych fabryk, rusztowania, żelazne konstrukcje to rusznący w górę gmach potęgi i siły naszego kraju.

A przecież budujemy nie tylko przemysł. — Przecież w Nowej Hucie powstaje nie tylko kombinat, ale i miasto — wspaniałe, jasne, nowoczesne miasto, miasto socjalistyczne. A w Tychach po-

Leon Janczak

Sekretarz Zarządu Głównego ZMP

ZMP wychowuje patriotów i budowniczych socjalizmu

Tegoroczne Święto Odrodzenia zbiega się z 3 rocznicą powstania ZMP. Młodzież polska uczyła to podwójnie dla niej święto nowymi wspaniałymi zobowiązaniami produkcyjnymi. ZMP-owicz kol. Siekiera z ofiarnej żałogi Huty Kościuszkowej wzywał swych towarzyszy pracy tymi słowami: „budujemy socjalizm, w którym widzę przyszłość — dlatego w związku z 7 rocznicą powstania PKWN oraz z okazji 8-ch lat istnienia ZMP zobowiązuję się podnieść swoją wydajność do 150%”.

A kilka dni przed tym obiegło cały kraj lotem błyskawicy nazwisko kol. Nieguta, inicjatora współzawodnictwa na budowie stalowni kombinatu hutniczego Częstochowa, który w imieniu wszystkich robotników przekazywał hutnikom nowy potężny obiekt, Entuzjazm budownictwa, którym wypełnione jest codzienne życie młodzieży, jej zapał do twórczej pracy i nauki — masowy udział w przygotowaniach do Święta Lipcowego dowodzi, że miliony polskich chłopców i dziewcząt związane są na śmierć i życie z walką i pracą, jaką pod kierownictwem klasy robotniczej prowadzi cały nasz naród.

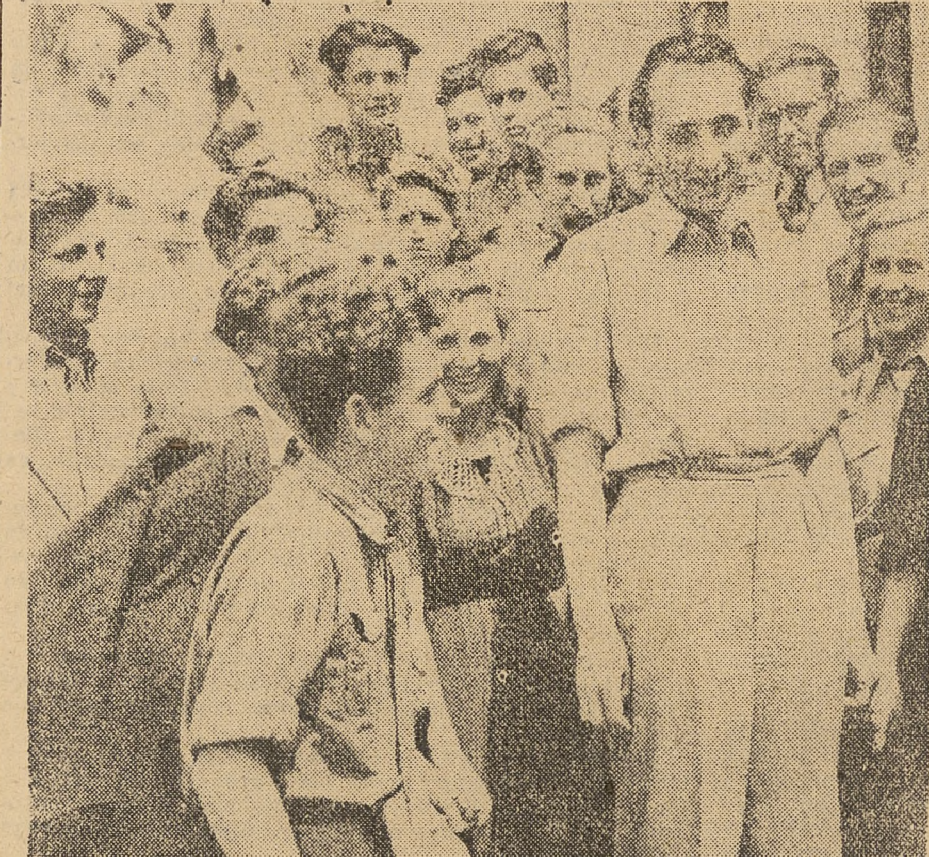
Związek Młodzieży Polskiej z coraz większym powodzeniem spełnia swą rolę kierownika i organizatora całej polskiej młodzieży. Od czasu Kongresu i Złotu Zjednoczeniowego w 1948 r., na którym połączyły się cztery istniejące wówczas organizacje, tworząc ZMP wzrosły i okrzepły siły Związku. Dziś ZMP liczy ponad 1.300.000 członków, w tym większość młodych robotników i chłopów. Pod kierownictwem ZMP pracuje ponad milionowa organizacja harcerska. ZMP zdobył sobie zaufanie i autorytet wśród młodzieży niezorganizowanej, która widząc troskę ZMP o pracę i naukę młodych, o stałe podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych, o wypoczynek i zdrowie — uważa go za swego przywódcę.

Osiągnięcia swoje zawdzięcza ZMP stałej pomocy i kierownictwu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Ścisła łączność z Partią gwarantuje właściwy rozwój ideologiczny i organizacyjny ZMP. Szczególną rolę odegrały w życiu Związku uchwały Rady Naczelnej ZMP — z sierpnia ubiegłego roku, podjęte po krytycznej ocenie działalności ZMP ze strony KC PZPR.

Przeżyły one do ugruntowania marksizmu - leninizmu jako ideologii ZMP, usunęły wiele błędów i wypaczeń

i wskazały zadania, jakie winien Związek spełniać w budowaniu podstaw socjalizmu. ZMP pod przewodem Partii prowadzi młodzież do realizacji zadań Planu 6-letniego, uczy ją czujności wobec prób oddziaływania wroga klasowego — nieobdanków klas posiadających, kulactwa, reakcyjnej części kleru i innych agentów imperializmu, którzy w swej nienawiści do Polski Ludowej chcieliby hamować patriotyczny zapał naszej młodzieży. Przez podnoszenie ilości i jakości produkcji, przyspieszenie prac inwestycyjnych, szerokie wprowadzenie postępu technicznego i obniżenie kosztów własnych produkcji, przez pilną naukę, młodzi robotnicy, chłopcy, uczniowie i studenci starają się jak najwydatniej przyspieszać nasze budownictwo. Otworzy się szeroko możliwości ukończenia szkół wszelkich typów aż do wyższych uczelni — w tym, 100.000 uczniów uczęszczało w ub. r. jedynie do szkół zawodowych, a 120.000 na wyższe uczelnie. Wśród nich większość stanowią tacy, przed którymi kapitał i obszarnicy polscy zamykali mury szkoły. Dawny parobek kulacki jest dziś budowniczym Nowej Huty lub uczniem w szkole. Energia i talenty milionów młodych robotników i chłopów nie marnują się, lecz służą sprawie podniesienia dobrobytu i kultury Ojczyzny.

Przezwyciężając liczne jeszcze błędy i trudności ZMP stawia sobie właśnie za

W całym kraju zakończono złoty powiatowe, na których młodzież wybrała delegatów na III Światowy Złoty Młodych Bojowników o Pokój w Berlinie. Na zdjęciu: delegat z Otwocka obecny był członkiem Rady Naczelnej FDJ — Hans Stern, którego widzimy w otoczeniu uczestników Złota.

łożono już fundamenty pod drugie takie miasto. Warszawa piękniejsza z dnia na dzień. 22 lipca pierwszy lokatorzy wprowadzą się do nowych bloków MDM. Na zaniedbanych łódzkich Bałutach, wyrastają nowe, jasne, czyste bloki. Budują się nowe dzielnice w Częstochowie, Radomiu, Gdańsku, Katowicach, Rusztowania budownictwa mieszkaniowego wyrastają w całym kraju równocześnie z budownictwem przemysłowym. W Łodzi i Gliwicach rośnie miasteczko akademickie. Budujemy Akademię Lekarską w Białymstoku i Politechnikę w Gliwicach. W Łodzi powstaje piękny, nowy teatr. Nauka, sztuka, kultura, to w naszym kręgu jeszcze jedno z wielkich założeń Planu.

Te wielkie budowle nie rosną same. Te wielkie budowle wznoszą ludzie, którzy w walce o wykonanie zadań hartują się i rosną, nabierają nowego spojrzenia na świat. O tym mogą powiedzieć budowniczowie Gorzowa, jak wiele trudu, jak wiele nieprzespanych nocy i pełnych oczekiwań dał kosztowało ich wysnuć pierwszej nici syntetycznej przędzy. I budowniczy Wisowa — o tym, jak wiele wysiłku trzeba było, aby rozpocząć produkcję kwasu siarkowego z nowego surowca.

W tej naszej walce nie jesteśmy sami. Mamy przyjaciół, którzy pomoc nieustannie odczuwamy. To ludzie radzieccy, to radziecki inżynierowie, to radzieckie maszyny. Na każdej prawie budowie spotykamy maszyny z radzieckimi napisami, na każdej prawie budowie spotykamy radzieckich fachowców. Otrzymujemy od nich bezcenne doświadczenie, koleżeńską radę i pomoc w pokonywaniu trudności. Dzięki Związkowi Radzieckiemu otrzymaliśmy wolność, dzięki niemu teraz możemy budować szybciej i lepiej.

W walce o pokonywanie trudności, o jak najlepsze wywiązanie się z nałożonych przez Ludowe Państwo zadań wyrastają nowi ludzie. Nie trzeba ich daleko szukać. Są wszędzie, na każdej budowie. Ci nowi ludzie, to Józef Knapczyk, 22-letni przewodniczący Rady Zakładowej w Nowej Hucie, to Zofia Wierzbicka — jeszcze parę miesięcy temu bezrolni lub małorolni chłopcy a dziś operatorzy sprzętu budowlanego, to Nieguta i Wychowalski z nowej huty „Częstochowa”, to Maria Golarz — małorolna chłopka, a dziś windziarka na budowie w Kędzierzynie, to Józef Tuleja, wczoraj „gospodarz” na 2 hektarach ziemi pod Jasiem, a dziś monter na budowie elektrowni „Miechowiec”. Ci wszyscy to ludzie nie tylko posiadający nowy fach, który zapewnia im lepszą przyszłość, a ludzie wyrosli w trudnej walce o zakład, w walce o lepszą przyszłość naszego kraju.

Ta żarliwość z jaką każdy z nich mówi o budowie, czy to będzie inżynier, naukowiec, technik czy robotnik, to poświęcenie z jakim pracują, to ukończenie przez nich budowy świadczy, że na tych wielkich posiadających tak wielkie znaczenie gospodarcze obiektach rosną nowi ludzie, ludzie nowej epoki, epoki socjalizmu, że na tych budowlach dokonuje się nie tylko zmiana gospodarczego oblicza naszego kraju, lecz dokonuje się rzecz daleko bardziej skomplikowana — przebudowa psychiki społeczeństwa, że rosną nowi ludzie. I to jest również wielkie, nieprzemijające znaczenie wielkich budowli socjalizmu.

K. N.

Uwagi o egzaminach dojrzałości w liceach ogólnokształcących

Dnia 20 czerwca br. ukończono egzaminy dojrzałości w szkołach ogólnokształcących typu licealnego. Jakkolwiek nie posiadamy jeszcze dokładnych danych cyfrowych dotyczących przebiegu egzaminu dojrzałości w niektórych województwach możemy bez obawy popelnienia większych błędów podać niektóre dane statystyczne. Do egzaminu dojrzałości przystąpiło około 45.000 kandydatów, egzamin złożyło ponad 42.000 kandydatów, co stanowi prawie 95 proc. ogółu abiturientów.

Przygotowania do egzaminu dojrzałości rozpoczęły się w szkołach już od pierwszego okresu klasyfikacyjnego. ZMP odegrała dużą rolę w przygotowaniu nie tylko członków własnej organizacji, ale ogółu młodzieży do egzaminu dojrzałości.

W przygotowaniach do egzaminu dojrzałości podkreślić należy również ofiarne prace nauczycielstwa.

Komisje egzaminacyjne stwierdzają, że tematy opracowane przez Ministerstwo Oświaty nie były zbyt trudne, sformułowania przejrzyste i dotyczyły materiału naukowego obracowanego we wszystkich szkołach. Przy egzaminie piśmiennym z języka polskiego młodzież miała do wyboru jeden z trzech tematów. Fakt, że młodzież dość równomiernie wybierała wszystkie trzy tematy, świadczy, że tematy tak pod względem rzeczowym, jak i ideologicznym były trafne.

EGZAMINY PIŚMIENNE

Ujmując całość prac piśmiennych należy stwierdzić, że w porównaniu z rokiem ubiegłym oparcie się na światopoglądzie naukowym i dialektycznym ujmowanie zagadnień, było wyraźniejsze i silniejsze. W wielu zadaniach występowało głębokie przekonanie o słuszności i celowości walki o pokój, entuzjazm do planu 6-letniego, przekonanie o wyższości naszej gospodarki nad gospodarką kapitalistyczną oraz uznanie i wdzięczność dla Związku Radzieckiego.

Ocena prac piśmiennych była dość różnorodna. Przy ustalaniu oceny egzaminatorzy opierali się na wskazaniach kol. E. Sawimnowicza, zawartych w artykule opublikowanym w „Głosie Nauczycielskim”. Mimo to, oceny nie zawsze były trafne. Np. w szkole ogólnokształcącej w Brzegu nauczycielka języka polskiego nie dostrzegła w wypracowaniach rażących błędów rzeczowych, języ-

Odpowiedzi Redakcji

Kol. Franciszek Grzesiak, Trzebień: Projekt nowej legitymacji uczniowskiej przekazał Ministerstwo Oświaty. Odpowiedź Min. Ośw. przesyłamy Wam niezwłocznie.

Kol. J. Pongowski, Cieluchocin; kol. Z. Falkowski, Wiroń: Sprawę przekazaliśmy Ministerstwu Oświaty. Z odpowiedzi Min. Ośw. zaznajomimy Was niezwłocznie.

Kol. R. Rezdarski, Starogard Gdański: Nadany artykuł zawiera ciekawe uwagi i wnioski — pomimo to jest ogólnikowy, brak konkretnych miejscowości, nazwisk, faktów. Z w.w. względów nie zamieszcimy.

Kol. P. Kania, Nowy Targ; kol. Antoni Siket, Nowy Sącz: Artykuł pt. „O lepszą organizację kolonii letnich” przekazaliśmy redakcji „Głosu Pracy” — Warszawa, ul. Smolna 12. Artykuł pt. „Szkoła zawodowa i Liceum Mechaniczne w Nowym Sączu” zachowaliśmy w tece redakcyjnej do ew. wykorzystania.

Osiągnięcia Polski Ludowej w dziedzinie oświaty

(Dokończenie art. Min. W. Jarosińskiego ze str. 1)

gospodarki socjalistycznej, dla realizacji planu 6-letniego, stanowią ważny element w procesie przygotowania młodego pokolenia do życia w warunkach socjalistycznego społeczeństwa.

Zwiększająca się z każdym rokiem o dziesiątki milionów egzemplarzy produkcja podręczników pozwala już w zasadzie na zaspokojenie wszystkich potrzeb szkoły.

Jeśli uwzględnimy ponad to poważne ilości pomocy szkolnych, które w latach ubiegłych dostarczone zostały szkołom i w dalszym ciągu są dostarczane — stwierdzimy ogromny postęp w tej dziedzinie w stosunku do lat przedwojennych.

Nie mniejsze osiągnięcia mamy do zanotowania w dziedzinie zabezpieczenia bazy materialnej szkoły. Rozwinięto ich wspaniałe budownictwo szkolne, osiągając niebawem rozmach i zasięg, włączając się w akcję budowy i remontów szkół szerokie rzesze rodziców i społeczeństwa zwiększając wydanie własną odtajnioną pracą i mobilizacją rezerw terenowych olbrzymie sumy przeznaczane na budownictwo oświatowe przez państwo.

W oparciu o te warunki rozwinęła się twórcza praca nauczyciela nad realizacją programów nauczania i wychowania. Powszechną stała się walka o lepsze wyniki nauczania i wychowania. Wyrósł kadry przodujących nauczycieli — mistrzów swego zawodu, umiejących i trafiających teorię z praktyką, doskonalących swe kwalifikacje.

Ogromnym przeobrażeniem uległo i samo nauczycielstwo. Zwiększyła się znacznie ilość nauczycieli, sięgając w roku bieżącym liczby 120 tysięcy (przed wojną 89.131). Uzupelnione zostały szeregi wychowawców i nauczycieli o dziesiątki tysięcy młodych kolegów, wychowanych w nowej szkole, w warunkach budownictwa socjalistycznego.

Zaktywizowały się rzesze nauczycielstwa, w tym i nauczycielstwa wiejskiego, biorąc udział w życiu społecznym i politycznym, walcząc u boku klasy robotniczej o realizację planu 6-letniego, o przebudowę wsi polskiej, biorąc udział w wielkiej rewolucji kulturalnej.

Wzrosł poziom świadomości politycznej nauczycielstwa polskiego w wyniku wielkich przemian ogarniających nasz naród, oraz w wyniku wielkiej pracy, jaką dokonało nauczycielstwo w akcji samokształcenia ideologicznego, prowadzonej przez Związek Zawodowy Nauczycielstwa Polskiego.

Wyroste w okresie siedmiolecia organizacje młodzieżowe w szkole — ZMP harcerstwo stają się coraz bardziej nieodzownym czynnikiem życia szkoły, pierwszym pomocnikiem nauczyciela w walce o wyniki nauczania i wychowania. Nowe teorie wychowawcze i dydaktyczne realizuje się w coraz bardziej ścisłym i bliższym współdziałaniu wychowawcy i ucznia.

Dotychczasowe wielkie osiągnięcia stwarzają warunki do dalszego pogłębiania i rozwijania pracy szkoły. Szkoła jeszcze w większym niż dotychczas stopniu może i winna przyczynić się do realizacji tych zadań, jakie przed

stawia socjalizm. Tak np. uczeń szkoły ogóln. w Gliwicach na temat: „Postulaty realizmu socjalistycznego” dał w skrócie taką odpowiedź: „Literatura jest bronią w walce o wychowanie nowego człowieka, bohater książki winien mieć wyraźne oblicze ideologiczne, musi być bojowy. Działający bohater nie jest fikcją, rodzi się z życia”.

Najbardziej wypadki przy egzaminach dojrzałości odpowiedzi z historii i fizyki. Braki w nauczaniu historii Polski tłumaczy w pewnej mierze brak podręczników, a w szczególności, brak nauczycieli należących do przygotowanych do marksistowskiej interpretacji zjawisk historycznych. Przy odpowiedziach z fizyki uderzał brak wiązania teorii z praktyką. Uderzały się wypadki, że abiturient nie umiał wyjaśnić, na jakiej zasadzie działają wagi i nie znał prawa Archimedeasa.

Przy egzaminie ustnym odpadło około 1600 kandydatów, co stanowi w przybliżeniu 4% ogółu zdających.

EGZAMINY USTNE

Egzaminy ustne przygotowane były w roku bieżącym zupełnie inaczej niż w latach ubiegłych. Egzaminatorzy poszczególnych przedmiotów brali udział w konferencjach wojewódzkich, na których w porozumieniu z delegatami ośrodków naukowych — dydaktycznych opracowali tematy egzaminów ustnych. Abiturientom podano do wiadomości obowiązujące przy egzaminie ustnym tematy na kilka tygodni przed rozpoczęciem egzaminu. Było to dla zdających duże ułatwienie, które wykluczało tak często spotykaną przy egzaminach starego typu możliwość zaskoczenia abiturienta, nawet dobrze przygotowanego. Nie wszyscy jednak egzaminujący skorzystali z pomocy w przygotowaniu pytań maturalnych, dlatego zdarzały się przy egzaminie ustnym pytania typowe dla szkoły przedwojennej np. „Szlacheckie grzechy i ekspiacja Kmicica w „Potopie” H. Sienkiewicza”, „Tło, akcja i epizody w „Panu Tadeuszu” (szkoła w Częstochowie, ul. Szczytowa).

Wine takiego sformułowania pytań ponoszą oprócz egzaminatorów dyrektorzy szkół, którzy mieli obowiązek zatwierdzenia zgłoszonych pytań.

Trudno w krótkim artykule podać ocenę pytań i odpowiedzi ustnych we wszystkich szkołach kraju. Ogólnie stwierdzić można, że najlepsze wiadomości wykazała młodzież w nauce o Polsce i świecie współczesnym.

Były jednak szkoły, w których młodzież dawała mełne i błędne odpowiedzi np. jedna z uczennic w Katowicach nie wiedziała, jakie partie połączyły się w 1948 r., wreszcie podala, że PPR i SD.

Jeżeli idzie o Plan 6-letni trzeba stwierdzić, że młodzież ogólnie dobrze się orientuje. Dość powszechnym niedociąganiem jednak była nieznaniejsze realizacja planu 6-letniego na terenie swojego miasta lub okolicy.

Odpowiedzi z języka polskiego wykazywały znaczne wiadomości z zakresu literatury oraz poprawność i wyrobienie językowe zdających. Ogół młodzieży wypowiadał się trafnie na temat realizmu

Trzeba pomagać młodemu nauczycielowi

Przez wydziały oświaty przesuwają się młodzi koledzy — nauczyciele. Załatwiają oni sprawy, związane z rozpoczęciem pracy w szkołach. Jest to w wielu wypadkach decydujący moment dla nich, bo niewiadomo, z jakim spotkają się otoczeniem, z jakimi ludźmi będą pracowali itd.

Jakże często nieprzyjazna atmosfera zniechęcić może tych młodych kolegów, kiedy już na samym początku napotykać różnego rodzaju opór, niewłaściwe ustosunkowanie się kierowników wydziałów oświaty, ogniw związkowych, kierowników szkół, kolegow.

Kiedy kilka dni temu załatwiałem swoje sprawy w wydziale oświaty w Mysłowicach byłem świadkiem właściwego podejścia do młodych nauczycieli. Kierownik wydziału oświaty — kol. Jeleń kierujący się dużą serdecznością i koleżeńskością potrafił sobie zjednać i zachęcić młodych kolegów do pracy. Oprócz pisma nominacyjnego udzielił dużo cennych wskazówek i rad.

Wydawać by się mogło, że wstępne, urzędowe załatwienie jest błahe, a jednak w dużej mierze decyduje o dalszym nastawieniu do szkoły, do władz i do kolegów. A jakże często przyjmowanie nowego nauczyciela załatwia się zbyt formalnie i urzędowo.

Bezpośredni przyjacielami i doradcami jego winni być kierownicy szkół, ZOZ, MOZ, ognia ZNP itp. Niestety, w wielu wypadkach młodzieńcy kolega zdają się często na własną pomoc, nie znajdując nikogo, kto by mógł mu doradzić w ciężkich sytuacjach życiowych, gospodarczych i fachowych.

W ubiegłym roku władze szkolne przydzieliły do naszej szkoły siłę młodą i w dodatku niekwalifikowaną. Pierwszym problemem z jakim spotkaliśmy się po przyjęciu tej siły, to niewłaściwy do niej stosunek starszych koleżanek. Tylko dzięki rozumnej postawie kierownika szkoły zdołano udróżnić atmosferę i zapobiec nieprzyjemnym skutkom.

Z koleją bardzo ważną sprawą jest kwestia mieszkaniowa. Czasem młody,

Mimo bardzo poważnych jeszcze braków, szkoły licealne posiadają poważne osiągnięcia. Do najważniejszych osiągnięć zaliczyć należy powstanie na terenie szkół bojowego, ambitnego, świadomego swych zadań aktywno uczniowskiego. Delegat społeczny w Szkole Ogólnokształcącej w Wodzisławiu napisał w swym sprawozdaniu: „Stwierdziłem u abiturientów dojrzałość polityczną i społeczną oraz zdolność do spełniania zadań w Polsce Ludowej”.

Wierzmy, że coraz więcej będzie szkół, które zdobędą taką właśnie opinię.

Egzaminy dojrzałości dostarczyły bogatego materiału, który winien być wszechstronnie omówiony już na konferencjach sierpniowych, a wyciągnięte wnioski powinny usprawnić pracę szkół średnich ogólnokształcących — w najbliższym roku szkolnym.

JAN GRELA

niedoświadczony nauczyciel nie może jej załatwić. Dużą pomoc w takich wypadkach może okazać starszy kolega, kierownik szkoły, a najbardziej skutecznie może działać ZOZ, Niestety, nasze ZOZ-y i MOZ-y nie zawsze załatwiają takie sprawy, ograniczając się wyłącznie do spraw samokształceniowych.

Znane mi są z terenu wypadki właściwego traktowania młodych nauczycieli.

Bo oto kiedy młody kolega M. przeniósł się do powiatu krakowskiego do katowickiego, to kierownik szkoły poczuwał się do niesienia natychmiastowej pomocy znośił meble z wozu o północy pomagał w ustawianiu, pożyczal przez dłuższy czas węgla na opalenie mieszkania i udzielił pożyczki pieniężnej. A kiedy kol. M. w dalszym ciągu znajdował się w trudnych warunkach finansowych

Wzmaga się współzawodnictwo o należyte przygotowanie nowego roku szkolnego

(Dokończenie ze str. 1)

Wiek i stoliczek, przeszło 1.000 krzesel, 200 szaf i 350 tablic. Województwo lubelskie dostarczyło szkołom w ramach zobowiązań 2.800 ławek, 800 stoliczków, 350 stołów, 200 krzesel i 280 tablic. Powiat kolneński w wojew. białostockim do dnia 1 sierpnia wyposażył szkoły w 100 ławek, 50 krzesel, 20 stołów, 10 szaf i 40 tablic, a powiat wysokomazowiecki tegoż województwa do dnia 15 sierpnia zaopatrzył szkoły w brakujący sprzęt w liczbie 300 ławek, 37 tablic, 64 stoły, 34 szafy, 55 krzesel. Powiat ostrołęcki (woj. warszawskie) również do 15 sierpnia b. r. zakupił i dostarczył szkołom 165 ławek, 88 stołów, 130 krzesel, 59 szaf i 46 wieszaków.

Przykłady te dostatecznie ilustrują troskę wojewódzkich i powiatowych wydziałów oświaty, a także przeżydów rad narodowych o uzupełnienie w szkołach brakującego sprzętu przed początkiem nowego roku szkolnego.

Prawie wszystkie powiaty województwa warszawskiego zobowiązały się do uporządkowania otoczenia szkół i przedszkoli przez ogrodzenie lub uzupełnienie ogrodzeń przy szkołach oraz założenie przy szkołach ogródków lub kwiatników. Współzawodnicząc ze sobą powiaty: pułtuski i radzyński zobowiązały się ogrodzić lub uzupełnić ogrodzenie — Pułtusk przy 17 szkołach, a Radzyń przy 7 szkołach, założę ogródki przy 25 szkołach w każdym powiecie oraz urządzić tereny zabaw przy przedszkolach — Pułtusk-10, Radzyń-7.

Podobnych przykładów można by przytoczyć znacznie więcej. Podane wyżej dostatecznie ilustrują zakres i problematykę terenowego współzawodnictwa. Jak widać jest ona bardzo szeroka i obejmuje wszystkie przejawy i dziedziny życia szkolnego. Przeprowadzona przez Ministerstwo Oświaty w połowie czerwca

Porady prawne

USTALENIE NAUCZYCIELA

Kol. Kol. z Rzeszowa i Zielonej Góry zapytują: W jakich warunkach nauczyciel staje się stałym?

Nauczyciel staje się stałym z chwilą, gdy odpowiada trzem następującym warunkom: 1) ma trzy lata nieprzerwanej pracy nauczycielskiej, 2) posiada przepisane dla danej kategorii szkoły, 3) w czasie służby otrzymał co najmniej dostateczną ocenę kwalifikacyjną; (dot art. 8 ustawy z 1.VII.1926 o stosunkach służbowych nauczycieli).

Wyżej wymienione warunki muszą występować jednocześnie, a brak choćby jednego z nich uniemożliwia uzyskanie warunków do ustalenia.

Nauczyciel odpowiadający tym 3 warunkom staje się niejako automatycznie nauczycielem stałym niezależnie od tego, kiedy otrzymał tzw. dekret ustalenia, który jest jedynie formalnym stwierdzeniem istniejących i nabytych praw. Brak dekretu ustalenia nie wyklucza tego, iż nauczyciel jest faktycznie stałym; powinien on korzystać ze wszystkich praw nauczyciela stałego, pomimo, iż władza szkolna nie wydała mu jeszcze dekretu ustalenia.

Nauczycielem stałym może być orywiście tylko nauczyciel etatowy. Natomiast nauczyciele kontraktowi, jako nie

podlegający zasadniczo przepisom ustawy z 1.VIII.1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. nr 104, poz. 873 z 1932 r.) nie mogą uzyskać stanowiska nauczyciela stałego.

SPRAWA ZASIEKU RODZINNEGO

Kol. B. B. z Tczewa interesuje zagadnienie, które z rodziców pracujących otrzymuje zasiłek rodzinny na dzieci, i w jakich warunkach matka może otrzymać tenże dodatek z pominięciem ojca lub wbrew jego woli. Sprawa ta jest uregulowana rozporządzeniem Ministra Pracy i Opieki Społecznej z 24.X.1950 r. o warunkach nabywania uprawnień do zasiłków rodzinnych (Dz. R. P. nr 37, poz. 516).

O ile oboje rodzice pracują i mają dzieci, a matka nie zgłasza żadnych pretensji, dodatek rodzinny otrzymuje ojciec. O ile matka żąda wypłaty zasiłku, wtedy ona go otrzymuje nie zaś ojciec. Jeżeli rodzice nie mieszkają razem i dzieci przybierają np. przy matce, to może ona również otrzymać na nie zasiłek rodzinny. Dla udowodnienia, że dziecko przybiera przy jednym z rodziców należy zażądać od podania poświadczenie zaświadczające o tym, że dziecko jest na utrzymaniu matki. Podanie wraz z zaświadczaniem należy złożyć swemu pracodawcy.

ZWOLNIENIE SIĘ ZE SŁUŻBY I UTRATA PRAW

Kol. z Jeleniej Góry zapytuje: czy nauczyciel etatowy stały, który zwolnił się na własne żądanie ze stanowiska nauczyciela etatowego a przeszedł w innym dziale służby państwowej na stanowisko nauczyciela kontraktowego traci wszystkie nabyte prawa?

Zagadnienie to rozstrzyga art. 65 ustawy z 1.VIII.1926 r. w stosunkach służbowych nauczycieli, który brzmi:

Nauczyciel i jego rodzina tracą wszelkie prawa wynikające ze stanowiska służbowego przez dobrowolne wystąpienie nauczyciela ze służby. Dla przykładu przytoczamy, że nauczyciel taki traci nabyte prawa emerytalne, a rodzina prawo do pensji wdowiej i sierociej po jego śmierci.

Traci prawo do odpowiedniej do lat służby, uzyskanej grupy uposażenia i w razie ponownego wstąpienia do służby otrzymuje uposażenie wg takiej grupy, jakoby mu przysługiwała, gdyby rozpoczął pracę.

Prawa nabyte a utracone mogą ale nie muszą być nauczycielowi przywrócone przy ponownym wstąpieniu do służby.

W. C. — Brzezinka k. Mysłowic

Śladem naszych artykułów

W obecnym okresie wakacyjnym wszystkie województwa, powiaty, gminy, a nawet szkoły przystąpiły do pracy w ramach przyjętych zobowiązań. Wszędzie widać prace nad przygotowaniem szkół do pracy w przyszłym roku szkolnym. Powołano komisje i zespoły, w których powołano na konferencjach marcowych wojewódzkich i powiatowych oraz wcześniej rozpoczęta praca daje pewność, że przyszły rok szkolny będzie sprawny, przed i lepiej przygotowany niż lata ubiegłe.

Wykonanie zobowiązań podjętych przez województwa, powiaty i gminy będzie miało niewątpliwie wielki wpływ na bieg całorocznej pracy w szkołach, na podniesienie stopnia jakości realizacji programów szkolnych, a w rezultacie na wyniki nauczania i wychowania. Przyczyni się ono tym samym do wykonania zadań II roku Planu 6-letniego w dziedzinie oświaty i szkolnictwa, do umocnienia szerokiego frontu narodowego i budowy podstaw socjalizmu w Polsce.

ST. PIECZKOWSKI

Wzrost wsi polskiej

W związku z korespondencją kol. Zofii Szklarczykówny pt. „Od stycznia nie otrzymujemy poborów” zamieszczoną w 24 nr-ze „Głosu Nauczycielskiego” z dnia 17 czerwca br. otrzymaliśmy wyjaśnienie wydziału oświaty PWRN w Krakowie, że wydział oświaty PWRN w Wadowicach po zatwierdzeniu nowego budżetu wypłacił wszystkie zaległości nauczycielom prowadzącym kursy dla pracujących. Również kol. Stanisław Drewniak z Biedonicy Tyccz. donosi nam, że wydział oświaty PWRN w Rzeszowie wypłacił mu zaległe uposażenia za godziny nadliczbowe, wychowawstwo i prowadzenie biblioteki.

Jednocześnie redakcja wyjaśnia, że na skutek pomyłki drukarskiej nadano niewłaściwy tytuł korespondencji kol. St. Drewniaka (nr 24 z dnia 17 czerwca) a mianowicie kol. Drewniak w swojej korespondencji nie poruszał wcale sprawy dodatku rodzinnego.

W liście do redakcji kol. Katarzyna Kołpa z Dębicy pisze, że nie została przyjęta na wakacyjny kurs fizyki w Słupsku. Zwrócić się z tą sprawą do Ministerstwa Oświaty, skąd otrzymaliśmy odpowiedź, że kol. Kołpa została zakwalifikowana na w. w. kurs.

Ogłoszenia drobne

Kierownictwo — wychowawstwo internatu obejmie mar filozofii, praktyka pedagogiczna i administracyjna: Cegielski, Warszawa, ul. Śniadeckich 20 m. 28.

Nauczycieli Zofii i Jana Czermaków z Równego poszukuje Anna Czermak — Leszcyce, pocz. Nowa Wieś Wielka, pow. Bydgoszcz.

Dyrekcja Państwowego Liceum Przemysłu Odzieżowego w Kielcach unieważnia wszelkie pisma opatrzone podwójną pieczęcią z napisem: „Państwowe Liceum Przemysłu Odzieżowego w Kielcach”, gdyż pieczęć ta została skradziona w dniu 27 czerwca 1951 r.

ZMARLI

Dnia 22.VI br. zmarła w Bierninie Starym kol. Teofila Soniewicka, członek Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Dnia 11.VI br. zmarł w Pszczynie kol. Fryderyk Adasiewicz, członek ZNP.

Sprostowanie

W 26 numerze „Głosu Nauczycielskiego” str. 2 przy artykule „FELIKS DZIERŻYŃSKI — WIECZYŃNY PLOMIENI”, zamieściliśmy omyłkowo zdjęcie M. SZCZORSZA zamiast F. DZIERŻYŃSKIEGO.

I Ogólnopolski Zjazd Autorów Odczytów Pedagogicznych w Warszawie zakończył swe obrady

W dniach 5 — 7 lipca br. obradował w Warszawie w gmachu ZNP i Ogólnopolski Zjazd Autorów Odczytów Pedagogicznych, zjazd przodujących nauczycieli praktyków, którzy, odpowiadając na apel Państwowego Ośrodka Oświatowych Prac Programowych i Badań Pedagogicznych w sprawie Odczytów Pedagogicznych przystąpił do ujęcia swych doświadczeń pedagogicznych w formie referatów i prace te zgłosił na konkurs.

W Zjeździe wzięło udział ponad 80 autorów spośród uczestników Odczytów Pedagogicznych oraz około 70 osób spośród przedstawicieli władz szkolnych, organizacji społecznych, świata pedagogicznego i naukowego. Obrady toczyły się w pierwszym i trzecim dniu Zjazdu na posiedzeniach plenarnych, a w drugim dniu na posiedzeniach 4 sekcji, poświęconych czterem głównym zagadnieniom, wokół których skoncentrowała się tematyka Odczytów Pedagogicznych. Pierwsza sekcja zajmowała się metodami walki o wyniki nauczania, druga — organizacją zespołu uczniowskiego, trzecia — współpracą szkoły z domem, a czwarta — doskonaleniem ideologiczno-politycznym i zawodowym nauczyciela. Przewodniczącym Zjazdu był dyrektor Ośrodka Badań Pedagogicznych, kol. prof. Tomaszewski. Pracami sekcji kierowali kol. kol. Okon (POOPP i BP), nacz. Jankiewiczowa (Ministerstwo Oświaty), nacz. Chmielewska (Zarząd Główny TPD) i nacz. Tomasiak — (Min. Oświaty).

Zadaniem Zjazdu było: 1) dokonać podsumowania wyników akcji Odczytów Pedagogicznych za rok 1950/51, 2) zapoczątkować proces upowszechniania doświadczeń pedagogicznych przodujących nauczycieli, ujawnionych w konkursie, 3) przedyskutować z zespołem autorów sprawy organizacyjne dotyczące akcji Odczytów.

W jaki sposób zadania te zostały wykonane?

Przy otwarciu zjazdu nastąpiło wręczenie nagród 18 Autorom Odczytów. Przemówienia powitalne wygłosili: z ramienia Ministerstwa Oświaty — dyr. dep. Trojanowski, a w imieniu Zarządu Głównego ZNP kol. Maeh. Podsumowała wyniki akcji Odczytów Pedagogicznych za rok ubiegły dokonał przewodniczący Zjazdu, prof. Tomaszewski. W dniu tym przemawiał również wice-minister Oświaty, prof. Jabłoński, wskazując na dokonującą się w kraju rewolucji kulturalną i doniosłą rolę, jaką ma do odegrania w tej rewolucji nauczycielstwo. Zapoczątkowanie procesu upowszechniania doświadczeń pedagogicznych przodujących nauczycieli nastąpiło podczas dyskusji nad pracami nagrodzonymi i wyróżnionymi, które zostały odczytane na Zjeździe w całości lub w ich ważniejszych fragmentach. W pierwszym dniu obrad w posiedzeniu plenarnym została odczytana i przedyskutowana praca kol. Oberlechnerowej (Łódź) uznana przez Sąd Konkursowy za najlepszą, na temat: „Jak organizować kolektyw młodzieżowy do walki o wyniki nauczania i wychowania”. W drugim dniu, na posiedzeniach sekcyjnych, czytane były i dyskutowane w całości lub w ważniejszych urywkach prace kol. kol.

Waszkiewicza (Głębok), Pana (Elbląg), Mosickiego (Wrocław), Kwiatkowskiej (Pszczyna), Dereżycka (Szczecin), Lasoka (Wodzisław), Zespołu Kursu Pedagogiczno-Społecznego pod kierunkiem J. Cudera (Łódź), Lewandowskiej (Piekiet), Bażłoga (Gdańsk), Bartoszewicza (Gliwice), Słroga (Rozki), Kusza (Chelm), Hulowej (Gdańsk-Wrzeszcz), Słyszowej (Ratyn), Wisniewskiej i zespołu ZOZ (Pewel Wielka), Czerwińskiego (Łódź) oraz Kulby (Kraków).

Dyskusja nad organizacją Odczytów Pedagogicznych w roku 1950/51 odbyła się w pierwszym dniu obrad przed podaniem do referatu kol. dr Szeclerby omawiającym te akcje. Zagadnienia organizacyjne Odczytów Pedagogicznych w roku 1951/52 rozpatrzone zostały z uczestnikami Zjazdu po referacie kol. Maćkowiaka, przedstawiającym w ostatecznym dniu Zjazdu projekty nowych wytycznych organizacyjnych w sprawie Odczytów.

Chcąc ocenić pracę Ogólnopolskiego Zjazdu Autorów Odczytów Pedagogicznych, należy podkreślić przede wszystkim wysoki poziom Zjazdu zarówno gdy chodzi o treść wygłoszonych referatów, jak przebieg dyskusji, atmosferę i styl obrad. Uczestnicy Zjazdu, tak starzy, jak młodzi, dowiedli, że posiadają należyte wyrobienie społeczne, ideologiczne, polityczne, znaczną wiedzę i poważne osiągnięcia w praktyce nauczycielskiej. Obrady przeprowadzone na posiedzeniach plenarnych i w poszczególnych sekcjach cechował nastrój spokoju, powagi, umiaru i rzetelności. Wyśuwane w dyskusji argumenty wskazywały poważne przygotowanie zawodowe i teoretyczne uczestników. Krytyka referatów była przyjazną, skierowana nie na osoby, lecz na zagadnienia w chęci ich właściwego rozwiązania, a samokrytyka nie była pozorna, fikcyjna lecz dojrzała i twórcza, świadcząca o wysokim poziomie tych, którzy się na nią zdobywali.

Uczestnicy Zjazdu wnieśli sporo poprawek i uzupełnień nie tylko do treści dyskusowanych odczytów, ale pomogli także organizatorom Zjazdu wprowadzić ulepszenia do koncepcji nowych wytycznych w sprawie organizacji Odczytów w roku następnym. Wskazali konieczność zorganizowania prac zespołowych przy opracowaniu zagadnień trudniejszych. Zwrócili uwagę na potrzebę publikowania prac psychologicznych, mających ułatwiać nauczycielstwu lepsze zrozumienie i rozwiązywanie trudności powstających przy organizowaniu pracy dydaktycznej i wychowawczej. Potwierdzili słuszność i celowość ściślejszego ukierunkowania dalszego wykorzystywania doświadczeń praktycznych i myśli teoretycznych nauczycielstwa. Liczny udział nauczycielstwa w akcji Odczytów, należy wartościowych prac i wysoki po-

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury. W najstarszym uniwersytecie rosyjskim — Moskiewskim Uniwersytecie Państwowym im. Łomonosowa kształcą się przedstawiciele przeszło pięćdziesięciu narodowości. Dzieje się to wówczas, gdy w krajach kapitalistycznych wyraźnie ujawnia się upadek szkół wyższych, które reakcyjne kady rządzące starają się przekształcić w narzędzie przygotowań do nowej wojny. Tymczasem w ZSRR z każdym rokiem zwiększa się liczba kończących wyższe uczelnie. W r. b. liczba absolwentów szkół wyższych wynosiła ok. 200.000.

Wyniki egzaminów państwowych i prac dyplomowych wykazały, że wyższe szkolnictwo radzieckie może poszczycić się nowymi osiągnięciami o ile chodzi o poziom przygotowania młodych specjalistów. Radzieckie szkoły wyższe związane są nierozdzielnie z życiem kraju, z praktyką komunistycznego budownictwa. W r. b. znalazło to swój wyraz w tym, iż szkolnictwo wyższe wzięło aktywny udział w przygotowywaniu kadry dla wielkich budowli komunizmu. Jeszcze w czasie studiów liczni studenci radzieccy zajmowali się opracowywaniem problemów, związanych z budową wielkich instalacji hydrotechnicznych, zaś absolwenci otrzymali natychmiast skierowania do pracy praktycznej.

Absolwenci wyższych szkół radzieckich pamiętają słowa Stalina, że „tylko takie kadry są dobre, które nie obawiają się trudności, które nie chwają się przed trudnościami, a przeciwnie — idą na spotkanie trudności w tym celu, aby je pokonać i zlikwidować. Prawdziwie kadry wykują się nie jedynie w walce z trudnościami”. Młodzi specjaliści radzieccy pamiętają, że skończenie wyższej uczelni nie oznacza skończenia nauki.

„Prawda” — Moskwa

„Ucznielska Gazeta” Moskwa

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

złom dyskusji na Zjeździe pozwalają przewidzieć, że przeszczeptana na nas grunt ze Związku Radzieckiego akcja Odczytów Pedagogicznych winna przyczynić do znaczących ulepszeń pracy dydaktyczno-wychowawczej w polskim szkolnictwie. Tegoroczne wyniki akcji odczytów zdają się określać również dość wyraźnie zadania uniwersyteckich

Z doświadczeń szkoły radzieckiej

Organizacja Pionierska podczas wakacji

Praca z dziećmi podczas wakacji różni się od pracy szkolnej w zimie. Przed wszystkim pracuje się na dworze. W planie letniej pracy dużo czasu poświęca się pracy ideologiczno-wychowawczej. Pogadanki przewodnika, nauczyciela, rodziców na zbiorach drużyn, spotkania i rozmowy ze znajomymi ludźmi odbijają się we wszystkich planach pracy zastępów. Oto niektóre tematy pogadanki wygłoszone w różnych drużynach i ogniwach III i IV klas: „Dziecinne i szkolne lata W. I. Lenina”, „Dziecinne i szkolne lata J. W. Stalina”, „Lenin i Stalin — wodzowie i organizatorzy Państwa Radzieckiego”, „Dlaczego pionierzy nazywają się „młodociami Leninowców””, „O szczęśliwym dzieciństwie u nas”, „O przywroczonym dzieciństwie w krajach demokracji ludowych”, „O etycznych warunkach dzieci w krajach kapitalistycznych”, „Walka Związku Radzieckiego i wszystkich pracujących o pokój”, „O pionierach bohaterach”, „O chęci pionierskiej”, „O leninowsko — stalnowskim komсомоле”.

Przeprowadzono pogadanki na tematy moralne:

„O przyjaźni i koleżeństwie”, pogadanki poświęcone flocie morskiej i powietrznej, o Mieczurinie i Lysencu, o nowych budowlach komunizmu i t. p.

Dzieci spotykały się z przewodnikami pracy, pisarzami, kompozytorami, z przedstawicielami Antyfaszystowskiego Komitetu Młodzieży, z przedstawicielami Armii Radzieckiej i radzieckimi sportowcami. W każdej drużynie miesięcznie przeprowadzano 6 — 8 pogadek.

Ciekawo się zbiorów w zastępach młodzieży klas. Prawie we wszystkich zastępach odbyły się zbiórki poświęcone W. I. Leninowi i J. W. Stalinowi. Często zebrania odbywały się w muzeach w pokojach Lenina i Stalina, w domach pionierów. Na takich zebraniach prawie zawsze występował człowiek, który spotykał się z Leninem i Stalinem. Dzieci czytały wiersze i opowiadały o wielkich wodzach, śpiewały poświęcone im pieśni. Na zakończenie zobowiązywały się wysoko nieść honor pioniera-leninowca.

W jednym z obozów pod Moskwą zorganizowano bardzo ciekawą zbiorczą kuczi lotników — stalnowskich sokółków. Pionierzy opowiadali o bohaterstwie radzieckich lotników: N. Gastello, W. Tachina, W. Czkałowa, A. Poryszkina. Inni deklamowali wiersze poświęcone stalnowskim sokółkom, śpiewali „Hymn lotników”, „Pieśń o bohaterze Gastello”.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

pracowników pedagogicznych. Dostrzeżenie tych zadań i uwzględnienie w tematyce badawczej ośrodków uniwersyteckich oraz całej problematyki szkolnej winno przynieść w konsekwencji korzyść nie tylko szkole i nauczycielstwu, ale i polskiej teorii pedagogicznej.

FELIKS KORNISZEWSKI

PROGRAM POKOJU W KOREI

PROPOZYCJE te dotyczą: 1) zaprzestania ognia w Korei, 2) wycofania wojsk obu stron o 10 km od 38 równoleżnika, oraz utworzenie w tym pasie strefy zdemilitaryzowanej, 3) — wycofania wszystkich wojsk obcych z Korei. W związku z tymi propozycjami dziennik koreański „Nodon Simun” pisał: „Naród koreański zawsze domagał się i domaga pokojowego uregulowania kwestii koreańskiej, a wycofanie wojsk obcych jest tego bezwzględnie warunkiem. Przebieg rokowań świadczy, że imperialiści amerykańscy wciąż jeszcze marzą o ujarzmieniu Korei”.

Sprawa wycofania wojsk obcych — ma podstawowe znaczenie dla pokojowego zakończenia wojny koreańskiej. Tymczasem — jak wskazuje demokratyczna prasa koreańska — Amerykanie chcą wyeliminować z dyskusji w Kaesong tę sprawę. Oczywiście jest, że dążą do utrzymania okupacji Korei Południowej jako swej bazy wojennej, z której mogłyby kontynuować walkę przeciw Korei Północnej. A takie „rozwiązanie” sprawy Korei — nie miało by z pokojem nic wspólnego.

GENERAL RIGWAY WYDĄJE ROZKAZY

W OW CZAS, kiedy rozpoczęły się i toczą rokowania — generał Rigway — naczelny dowódca wojsk agresorów — wydał rozkaz rozwijania działań wojennych. Samoloty amerykańskie znów bestialsko bombardowały Phenjah i inne miasta koreańskie. Tego rodzaju postępowanie wywołało powszechne oburzenie. Świadczy ono bowiem o chęci wyrzucenia nacisku i zastraszenia przedstawicieli ludowych w Kaesong i jest dowodem dwulicowości i nieszczerości strony amerykańskiej.

Mają próbki nieszczerości delegatów amerykańskich było choćby chwilowe przerwanie przez nich rozmów, pod pretekstem nieuregulowania sprawy opuszczenia korespondentów prasowych. Pretekst był taki kiepski, wymówka tak niedorzeczna, że nawet prasa amerykańska nie mogła ukryć wstydu.

NA PERSKIM RYNKU TYMCZASEM — Waszyngton „aktywizuje się” na Bliskim Wschodzie. Zastlony „łachowicie” od planu Marshalla, to znaczy od niesienia wątpliwej i niepożądaney pomocy, gdzie się tylko da — Harriman — przyjechał do Teheranu. Celem jego misji — ma być pośrednictwo w sprawie między Iranem i Anglią, w sprawie Anglo — Irańskiego Towarzystwa Naftowego. Ponieważ rząd Iranu kategorycznie odrzucił wszelkie próby ingerencji rządu brytyjskiego w tę sprawę, ponieważ w znak protestu przeciw bezprawnemu wyrokowi wystąpił z Trybunału Międzynarodowego w Hadze — imperialiści amerykańscy doszli do

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji radzieckiej, wywodzącej się z klasy robotniczej wszystkich narodowości ZSRR odgrywa uniwersytety, będące potężnymi ośrodkami kultury.

Ważną rolę w dziele tworzenia kadry inteligencji rad

